DOMSTOLENS DOM
7. maj 1985 *

I sag 18/84

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Jacques Delmoly, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georges Kremlis, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den franske Republik, ved (under skriftvekslingen) François Renouard, assisterende direktør for retsafdelingen ved udenrigsministeriet, og (under den mundtlige forhandling) ved Philippe Pouzoulet, sekretær i udenrigsspørgsmål ved udenrigsministeriets retsafdeling, som befuldmægtigede og med valgt adresse i Luxembourg på den franske ambassade,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om, at det statueres, at Den franske Republik har tilsidesat forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 30 ved at udelukke udgivervirksomheder fra visse skattelempelser for så vidt angår publikationer, de lader trykke i andre medlemsstater,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformand O. Due, dommerne P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann og Y. Galmot,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 12. marts 1982,

afsagt følgende

* Processprog: Fransk.

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indleveret til Domstolens justitskontor den 19. januar 1984, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Den franske Republik har tilsidesat forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 30 ved at udelukke udgivervirksomheder fra visse skattelempelser for så vidt angår publikationer, de lader trykke i andre medlemsstater.

2 Det fremgår af sagens akter, at virksomheder, som driver en avis eller et tidsskrift, der udkommer en eller to gange månedligt og hovedsageligt indeholder politisk information, ifølge artikel 39a i Code général des impôts français kan oppebære visse skattelempelser. Skattelempelserne består i, at virksomhederne ved forlods fradrag i deres skattepligtige indkomst kan henlægge et beløb, undtaget fra skattepligt, som skal anvendes til erhvervelse af de til avisen nødvendige driftsmidler eller ved fradrag af selve udgifterne hertil i den skattepligtige indkomst. Der har igennem de forløbne finansår været foretaget visse ændringer i de nævnte forlods fradrag eller udgiftsfradrag og i afgrænsningen af de driftsmidler, der kan erhverves ved hjælp heraf.

3 Ved artikel 80 i loi de finance fra 1980, nr. 80-30 af 18. januar 1980 (JORF af 19. januar 1980, s. 147) om ændring af ordningen efter artikel 39a i Code général des impôts blev der således indført den nyskabelse, at »udgivervirksomhederne oppebærer ikke de i artikel 39a nævnte skattelempelser for så vidt angår de publikationer, de lader trykke i udlandet« (jfr. artikel 80, sidste afsnit).

4 Da Kommissionen fandt denne bestemmelse i strid med EØF-traktatens artikel 30 tilstillede den den 29. marts 1982 den franske regering en åbningsskrivelse i medfør af traktatens artikel 169, hvori den opfordrede regeringen til at fremsætte sine bemærkninger vedrørende nævnte bestemmelse. Kommissionen modtog imidlertid intet svar herpå, hvorefter den fremsatte en begrundet udtalelse over for den franske regering af 5. maj 1983.

5 Det er Kommissionens opfattelse, at den omtvistede bestemmelse kan tilskynde de franske udgivervirksomheder til at indgå aftaler med franske trykkerier i stedet for med trykkerier, der er etableret i andre medlemsstater, for i videst muligt omfang at kunne opnå de nævnte skattelempelser. Af denne grund må ordningen efter artikel 39a i Code général des impôts betegnes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, der er forbudt efter EØF-traktatens artikel 30. Kommissionen henviser i den forbindelse til direktiv 70/50 af 22. december 1979 (EFT 1970 I, s. 10), ifølge hvis artikel 2, stk. 3, litra k), en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion omfatter alle sådanne nationale foranstaltninger, som »skaber hindringer for privatpersoners køb alene af importerede varer eller opfordrer til udelukkende at købe indenlandske varer eller påbyder et sådant køb, eller giver det en fortrinsstilling«.

6 Kommissionen har i den forbindelse endvidere gjort gældende, at nævnte bestemmelse udgør et led i en skattelempelsesordning, som kan udgøre en støtte i henhold til traktatens artikler 92-94. Da der imidlertid er tale om foranstaltninger til gennemførelse af en støtte, som ikke er påkrævet af hensyn til støttens formål eller forvaltning, er de nævnte traktatbestemmelser ikke efter Kommissionens opfattelse til hinder for anvendelsen af traktatens artikel 30, hvilket fremgår af Domstolens dom af 22. marts 1977 i sag 74/76 (Ianelli & Volpi, Sml. s. 557).

7 Under sagen ved Domstolen har Den franske Republik fremført tre anbringender til sit forsvar.

8 For det første, at trykning ikke kan betragtes som en vare, men må anses for en tjenesteydelse, hvorfor den fiskale bestemmelse, som anfægtes af Kommissionen, falder uden for anvendelsesområdet for traktatens artikel 30 og for direktiv 70/50 og henhører under traktatens bestemmelser vedrørende den fri udveksling af tjenesteydelser. Vedrørende direktiv 70/50 anføres det, at artikel 2, stk. 3, litra k), vedrører »privatpersoners køb« og derfor ikke kan anvendes på udgivervirksomheder, idet disse ikke kan sidestilles med privatpersoner.

9 For det andet bestrider den franske regering, at det kan have nogen indflydelse på den eventuelle forbrugers valg, at en publikation er trykt i Frankrig og ikke i en anden medlemsstat, hvorfor den må tilbagevise Kommissionens argumentation om, at den anfægtede bestemmelse falder ind under de bestemmelser, der ifølge artikel 2, stk. 3, litra k), i direktiv 70/50 »opfordrer til udelukkende at købe indenlandske varer«.

10 Endelig anfører den franske regering, for det tilfælde, at den anfægtede bestemmelse måtte antages at udgøre et led i en støtteordning, at bestemmelsen ikke kan udskilles fra den støtteordning som helhed til gunst for udgivervirksomhederne, der er indeholdt i de anfægtede bestemmelser. En foranstaltning, som udgør et integreret led i en sådan ordning, kan ikke betragtes som en underordnet foranstaltning ifølge den dom, som Kommissionen har henvist til, og omfattes derfor ikke af artikel 30.

11 Herom skal Domstolen bemærke følgende.

12 For det første, at trykkeriarbejde ikke kan betegnes som en »tjenesteydelse«, når trykkeriets indsats fører direkte til fremstillingen af en materiel genstand, der i øvrigt som sådan er indeholdt i en selvstændig position i den fælles toldtrif, nemlig under pos. 49.02: »Aviser og tidsskrifter«. Under alle omstændigheder er »tjenesteydelser« i traktatens artikel 60 defineret som »ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende den frie bevægelighed for varer, kapital og personer«. Det foreliggende problem må derfor udelukkende bedømmes på grundlag af traktatens artikel 30.

13 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt den omhandlede bestemmelse i den franske skattelovgivning eventuelt vil kunne betragtes som et integreret led i en støtteordning, bemærkes for det første, at ordningen ikke på noget tidspunkt er blevet anmeldt til Kommissionen, således som det fremgår af de svar, der er afgivet på et af Domstolen stillet spørgsmål. For det andet bemærkes, at artiklerne 92 og 94 under ingen omstændigheder, som det fremgår af Domstolens faste retspraksis, må anvendes på en sådan måde, at de modvirker traktatens bestemmelser vedrørende de frie varebevægelser eller bestemmelserne om ophævelse af fiskal forskelsbehandling. Som Domstolen har fastslået, har bestemmelserne om frie varebevægelser, ophævelse af fiskal forskelsbehandling og støtteforanstaltninger nemlig samme formål, som er at sikre de frie varebevægelser mellem medlemsstaterne på normale

konkurrencevilkår (se herved, ud over den af Kommissionen nævnte dom af 22. marts 1977, dommene af 13. marts 1979 i sag 91/78, Hansen, Sml. s. 935, af 26. juni 1979 i sag 177/78, Pigs and Bacon Commission, Sml. s. 1261, og af 24. oktober 1982 i sag 249/81, Kommissionen mod Irland, Sml. s. 4005). Den omstændighed, at en national foranstaltning eventuelt kan kvalificeres som »støtte« i henhold til artikel 92, kan derfor ikke i sig selv bringe foranstaltningen uden for forbudet i artikel 30. Det argument, som regeringen for Den franske Republik baserer på Fællesskabets bestemmelser om støtte, og som i øvrigt alene er fremført som en hypotese i forbindelse med besvarelsen af Kommissionens bemærkninger, må derfor forkastes.

14 Hvad angår anvendeligheden af bestemmelserne i direktiv 70/50 bemærkes for det første, at begrebet »privatperson« i artikel 2, stk. 3, litra k), omfatter alle markedsborgere, der driver økonomisk virksomhed af privat karakter, og følgelig også udgivervirksomheder.

15 Hvad angår det argument, som den franske regering støtter på direktivet, og hvorefter oprindelsen af de trykte publikationer, som sælges af de franske udgivervirksomheder, ikke har nogen indflydelse på forbrugerens valg, bemærkes, at Kommissionen i sit sagsanlæg ikke har rettet opmærksomheden mod de endelige aftagere af de trykte produkter, men derimod mod udgivernes valgmuligheder med hensyn til fremstillingen af de trykte publikationer. Det kan således ikke bestrides, at den i artikel 39a i Code général des impôts omhandlede undtagelse fra skattelempelsesadgangen tilskynder virksomhederne til at lade deres publikationer trykke i Frankrig fremfor i de øvrige medlemsstater. I den forbindelse må det endvidere konstateres, at den fiskale bestemmelse, som er genstanden for sagen, i henhold til artikel 2, stk. 3, litra k), i direktiv 70/50, med rette kan betegnes som en hindring for samhandelen inden for Fællesskabet, idet den giver de publikationer, som er trykt på nationalt område, en fortrinsstilling.

16 Det fremgår således, at den fiskale bestemmelse, som anfægtes af Kommissionen, tilskynder udgivervirksomhederne til at lade deres publikationer fremstille i Frankrig fremfor i andre medlemsstater og derved er egnet til at hæmme indførslen af trykte produkter, der hidrører fra de øvrige medlemsstater, hvorfor den må betegnes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, der er forbudt efter traktatens artikel 30.

17 Det statueres følgelig, at Den franske Republik har tilsidesat forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 30, ved at udelukke de franske udgivervirksomheder fra at oppebære visse skattelempelser for så vidt angår de publikationer, de lader trykke i andre medlemsstater.

Sagens omkostninger

18 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, idømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Da Den franske Republik har tabt sagen, tilpligtes den at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) **Den franske Republik har tilsidesat forpligtelser, som påhviler den i henhold til EØF-traktatens artikel 30, ved at udelukke udgivervirksomheder fra at oppebære visse skattelempelser for så vidt angår de publikationer, de lader trykke i andre medlemsstater.**

2) **Den franske Republik betaler sagens omkostninger.**

Mackenzie Stuart Due Pescatore

Koopmans Everling Bahlmann Galmot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. maj 1985.

P. Heim
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident